Hacci mı edâ etmesi yoksa oğlunu mu evlendirmesi gerekir?

[Türkçe — Turkish — تركي]

Muhammed b. Salih el-Useymîn

Terceme: Muhammed Şahin

Tetkik: Ali Rıza Şahin

2011 - 1432

IslamHouse.com

﴿ ماذا يجب عليه: الحج أم تزويج ابنه؟ ﴾

« باللغة التركية »

محمد بن صالح العثيمين

ترجمة: محمد مسلم شاهين

مراجعة: علي رضا شاهين

2011 - 1432

IslamHouse.com

بسم الله الرحمن الرحيم

Soru:

Bir kimse, hac farîzasını ilk defa edâ etmek istiyorsa ve yanında da evlenme çağında olan bekâr bir oğlu var ve bu kimse, elinde ancak hac yapacak veya oğlunu evlendirecek kadar parası varsa, bu durumda hangisi daha evlâdır: Hac farîzasını mı edâ etmesi, yoksa oğlunu mu evlendirmesi daha evlâdır?

Cevap:

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Birincisi:

Bu kimsenin, eğer oğlu evlenme ihtiyacı varsa ve evlilik masraflarını karşılamaktan âciz ise, âlimlerin iki görüşünden en doğru olanına göre, oğlunu evlen-dirmesi gerekir. Zirâ evlenme ihtiyacı, yeme ve içme ihtiyacından daha az bir durumda olmayabilir. Dolayısıyla bu evlenme ihtiyacı, (babanın âilesine harcamakla yükümlü olduğu) farz nafakaya girer.

el-Merdâvî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Bir erkeğin;babası,dedesi,çocukları ve torunları gibi, nafakaları kendisine gerekli olan kimselerin, namuslu ve iffetli olmalarını sağlaması (evlendirmesi) onun üzerine farzdır.Bu,İmam Ahmed'in mezhebinden sahih olarak gelen görüştür."[1]

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"İnsanın evliliğe olan ihtiyacı, bir zorunluluktur. Belki bazen onun yeme ve içmeye olan ihtiyacı gibidir. Bunun içindir ki ilim ehli şöyle demişlerdir:

Nafakası kendisine gerekli (vâcip) olan kimse-nin, evlendirmeye malı yetiyorsa onu evlendirmesi gerekir. Bundan dolayı oğlu evlenme ihtiyacı varsa ve yanında evlenecek parası da yoksa, babanın onu evlendirmesi gerekir. Fakat bazı babalar, gençlik yıllarındaki hallerini unutarak oğlu kendisin-den evlendirmesini istediğinde ona:Alın terinle kazanıp evlen! Dediğini işittim. Bu davranış, câiz değildir ve evlendirmeye gücü

---

[1] el-İnsaf; c:9, s:204

yetiyorsa, bunu yapmaması ona haramdır. Gücü yettiği halde oğlunu evlendirmezse, kıyâmet gününde onunla hesaplaşacaktır."[1]

İkincisi:

Babanın sahip olduğu malı (parası) sadece birisine yettiği için babanın haccı ile oğulun evliliği çakışırsa, oğulun evliliğine bakılır, evlilik şimdi gerekli midir, yoksa ertelenebilir mi? Eğer oğul evliliğe ihtiyacı varsa ve harama düşmekten korkuyorsa, bu takdirde oğulun evliliği,babanın haccından önce gelir.

Oğulun evliliği, babanın haccından iki konuda önce gelir:

Birincisi:

Oğulun evlenmesi ve namusunu harama düşmekten koruması, ertelenmemesi gereken bir durumdur. Hacca gelince, Allah Teâlâ onu kendisine kolay kılıncaya kadar hac ertelenebilir.

İkincisi:

[1] İslâm'ın Rükünleriyle İlgili Fetvâlar, s: 440-441

Hac, babanın ve bakmakla yükümlü olduğu kimselerin nafakasından arta kalan mal ile ancak farz olur. Burada babanın bakmakla yükümlü olduğu ve harama düşmemesi için oğlunun evlenmesi gerekli ve kaçınılmaz olmuştur.

İbn-i Kudâme -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Bir kimsenin evlenme ihtiyacı varsa, bekârlık kendisine zor geliyor ve bu durumdan endişe ediyorsa, evliliği öne alır. Çünkü evlilik bu durumda kendisine farzdır. Evlilikten vazgeçmesi mümkün değildir. Evlilik onun nafakası gibidir. Eğer bekârlık kendisine zor gelmiyorsa ve bu durumdan endişe etmiyorsa, haccı öne alır. Çünkü evlilik, bu durumda onun için nâfile hükmündedir.Bu sebeple nâfile olanı, farz olan hacca tercih etmez."[1]

Bu konuda yine İmam Nevevî'nin "el-Mecmû'", cilt: 7, sayfa: 71'e bakınız

Eğer oğulun evlenme ihtiyacı yoksa veya evliliği ertelediği zaman harama düşmekten korkmuyorsa, bu takdirde şimdi evlenmesi gerekmez.Buna göre hac, babanın üzerine farz

---

[1] el-Muğnî, cilt: 5, sayfa: 12

olur. Çünkü baba, hem kendisinin, hem de bakmakla yükümlü olduğu kimse-lerin nafakasından arta kalan mala sahip olmuştur.

Nitekim Allah Teâlâ hac hakkında şöyle buyurmuştur:

((..وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلاً وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ)) [سورة آل عمران من الآية: ٩٧]

"Yoluna gücü yetenlerin Beytullah'ı haccetmeleri, Allah'ın insanlar üzerindeki bir hakkıdır. Kim de (haccın farz oluşunu) **inkâr ederse, bilsin ki Allah, âlemlerden** (onun haccından ve diğer amelinden) **müstağnîdir."**[1]

Allah Teâlâ en iyi bilendir.

[1] Âl-i İmrân Sûresi: 97